

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 08.07.2021
Vår ref.: 202015768-11
Arkiv: 641
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Urd Sira
22959259/urds@nve.no

Godkjenning av retningslinjer for §§ 7, 8a, 8b, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20 og 22b i forskrift om systemansvaret i kraftsystemet

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) godkjenner Statnett SF som systemansvarlig sine retningslinjer til forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (systemansvarsforskriften) med forbehold om endring.

RME viser til Statnett sin oversendelse av forslag til retningslinjer for utøvelsen av systemansvaret. Vi fikk forslaget oversendt 26. mars 2021 og systemansvarlig sendte oss en oppdatert versjon 10. juni 2021 for å korrigere enkelte feil. I henhold til § 28a i systemansvarsforskriften skal retningslinjene godkjennes av RME før de er gjeldende.

RMEs vurdering

RMEs vurdering er at forslaget til retningslinjer bidrar til en transparent og forutsigbar utøvelse av systemansvaret. Systemansvarlig har utarbeidet forslag til retningslinjer, hatt det på høring i bransjen og vurdert høringsinnspill fra aktørene. Innholdet i retningslinjene utvikles over tid og skal hele tiden ha som formål å bidra til mest mulig transparens og forutsigbarhet for aktørene. Vi mener at systemansvarlig sitt forslag til retningslinjer er i tråd med dette formålet.

RME har kommentarer til beskrivelser av systemansvarlig sin praksis for punktene som tas opp nedenfor. Vi mener beskrivelsen av systemansvarlig sin praksis bør presiseres ytterligere for noen av punktene, men behovet er likevel ikke så stort at forslaget ikke kan godkjennes.

Generelle kommentarer

RME mener retningslinjene som er sendt på godkjenning er lettere å lese sammenliknet med de første versjonene. Systemansvarlig sin praksis er dermed tydeligere for aktørene. Vi oppfordrer systemansvarlig til å fortsette arbeidet med dette ved fremtidige endringer som blir forelagt for godkjenning.

Adresse Middelthunsgate 29 Postboks 5091, Majorstuen 0301 OSLO	E-post: rme@nve.no , Telefon: 22 95 95 95, Internett: http://reguleringsmyndigheten.no/ Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

RME mener det er bra at systemansvarlig nevner arbeid med piloter og demonstrasjonsprosjekter der systemansvarlig selv mener det er relevant. Vi minner om at vilkår og rammer rundt piloter og mulig dispensasjon for å fravike fra praksis beskrevet i retningslinjer, ble oversendt i brev med godkjenning av dispensasjon fra retningslinjer for FFR¹ og brev med klargjøring av at det ikke er behov for nye tekniske krav til FCR.

RME ser at systemansvarlig i enkelte tilfeller bruker begrepet «definisjon» for begreper som ikke er definert i lovverket. Vi mener dette kan være forvirrende for bransjen. Det bør derfor komme tydelig fram hvilke definisjoner som er systemansvarlig sine definisjoner og hvilke som er definert i lovverket. Et eksempel er i retningslinjene til § 9 hvor systemansvarlig beskriver hva de mener med begrepet «regulerstyrke», men bruker overskriften «definisjon av regulerstyrke og tilhørende roterende reserve».

RME ser at systemansvarlig ved flere tilfeller bruker uklare frister ved rapportering fra konsesjonærene. Et eksempel er for § 17 om frister for rapportering av planlagte driftsstanser, hvor det blant annet gis en rapporteringsfrist på 0-3 uker før utkoblingsdato. RME mener det er behov for en presisering av hvilken frist som gjelder.

§ 9. Regulerstyrke og effektreserve og § 11. Marked for regulerkraft

I oversendelsen forklarer systemansvarlig at de ønsker å fjerne et selvpålagt mål om å ha reserver utover det som kreves for å dekke dimensjonerende feil. Denne endringen har ikke vært på høring, men systemansvarlig har likevel inkludert endringen i retningslinjene som de har sendt RME. I oppsummeringen kommer det frem at systemansvarlig ønsker å gjøre denne endringen med bakgrunn i erfaringer fra vintersesongen 2020/2021, og at de ønsker å tilpasse anskaffelsen av reserver for balanseringsformål til det som vurderes som systemdriftens behov i den aktuelle situasjonen.

I e-post 28. mai 2021 gir systemansvarlig en nærmere beskrivelse av behovet for endringen. De skriver at erfaringene de gjorde i vintersesongen 2020/2021 viste at målet på 90 % ikke alltid tok hensyn til gjeldende drifts- og markedssituasjon og kom i konflikt med prinsippene for utøvelse av systemansvaret. Videre sier systemansvarlig at den foreslåtte endringen reflekterer gjeldende praksis og gir dem det nødvendige handlingsrommet for å håndtere behovet for reserver i den aktuelle situasjonen, uten å risikere å bryte etablerte retningslinjer i det enkelte tilfellet. De skriver at endringen vil ha en positiv samfunnsøkonomisk effekt gjennom effektiv ressursutnyttelse og bruk av markedsbaserte virkemidler.

RME er enige med systemansvarlig om at det er hensiktsmessig å fjerne det selvpålagte målet dersom dette gir dem nødvendig handlingsrom for å håndtere behovet for anskaffelse av reserver. Vi oppfatter at endringen ikke vil påvirke aktørene nevneverdig fordi dette er et selvpålagt mål som systemansvarlig har satt for seg selv.

Vi godkjenner endringen selv om den ikke har vært på høring, men vi påpeker at utgangspunktet er at alle endringer i retningslinjene skal høres.

I oversendelsen forklarer systemansvarlig at de ønsker å fjerne formuleringer i vilkår for aFRR-markedet og regulerkraftmarkedet som ikke vil være gyldige når enpris (Single Price) som prinsipp for ubalanseavregning blir innført fra 1. november 2021. I e-post 28. juni utdyper Statnett sin forklaring. De skriver at setningene som foreslås strøket er en gjengivelse av innhold som er regulert gjennom avregningsforskriften. Systemansvarlig mener det er fornuftig å fjerne vilkårene som ikke er regulert av forskrift om systemansvar. Praksisen vil heller ikke endre seg siden praksisen som er foreslått strøket, er regulert i avregningsforskriften.

¹ Se [brev om dispensasjon systemansvarsforskriften § 28a for demonstrasjonsprosjekt for FFR](#)

RME er enige med systemansvarlig, og vi godkjenner endringen.

§ 12. Anstrengte driftssituasjoner og driftsforstyrrelser

Ved tidligere endring av retningslinjene påpekte RME at systemansvarlig ikke har grunnlag i § 12 femte ledd for å ha en ordning for kompensasjon til produsenter ved utfall som fører til at produsentene havner i ubalanse. RME mente at praktiseringen ikke kan godkjennes og systemansvarlig måtte ta dette ut av retningslinjene. I denne oppdateringen har systemansvarlig foreslått å slette teksten. Statkraft har kommentert at de synes dette er uheldig og opplever at praksisen er riktig.

Etter ordlyden i fos § 12 femte ledd skal systemansvarlig betale for effekt som blir benyttet til å gjenopprette normal drift i forbindelse med driftsforstyrrelser. Etter fos § 12 femte ledd, har systemansvarlig ikke anledning til å kompensere produsentene for påført tap i situasjoner der kraftverk ikke kan levere kraft til nettet som følge av at nettet er spenningsløst i området de er tilknyttet.

§ 13 Tvangsmessig utkobling av forbruk

Ved forrige godkjenning av retningslinjene for fos § 13 kommenterte RME at deler av teksten var uklar, og at den flere steder opplevdes som en blanding av forklaringer til aktørene og retningslinjer. RME ser at systemansvarlig har gjort flere endringer som er gode, men vi mener at språket fortsatt er tungt og at det kan være vanskelig å forstå systemansvarlig sin praktisering. Nedenfor har vi tatt opp noen eksempler på hvor vi mener teksten er uklar.

Under avsnitt om innhold og format for TUF-plan i andre ledd, skriver systemansvarlig om hva som skal fremgå for hvert utkoblingstrinn i TUF-planen. Fra planen skal det blant annet fremgå «Størrelse og utkobling av forbruk i MW ved vinter- og sommerlast». RME mener det er uklart om systemansvarlig mener maks/min. last eller en lastprofil.

For plan for TUF på grunn av driftsforstyrrelse, skriver systemansvarlig at «TUF plan for utkobling på grunn av driftsforstyrrelser skal vise fordeling av utkobling i henhold til prioritering for 100% av forbruket til egne sluttbrukere for hver hovedinnmating». RME mener det er uklart om systemansvarlig mener at prioriteringen skal dekke alt forbruk, og om dette tilsvarende samme liste som brukes i beredskapsplaner for gjenoppretting (men i motsatt rekkefølge).

Videre skriver systemansvarlig at «dersom innrapporterte TUF-plan avhenger av andre konsesjonærer, skal det spesifiseres hvilke konsesjonærer og bekreftes at nødvendige forhold er avklart mellom konsesjonærene». RME mener det er uklart hva systemansvarlig mener med «nødvendige forhold» og at dette burde utdypes.

§ 14 Fastsettelse og oppfølging av funksjonalitet i kraftsystemet

I det nye forslaget til retningslinjer beskriver systemansvarlig hva som skal gjøres i tilfeller med havari og feil. RME mener deler av teksten er uklare og mener at systemansvarlig bør være tydeligere. Systemansvarlig skriver blant annet at «Dersom endringer i anlegget er å anse som søknadspliktige i henhold til «Veileder for hvilke tiltak som er søknadspliktige iht. fos § 14», skal konsesjonær så snart som mulig sende inn en normal fos § 14-søknad til systemansvarlig. Systemansvarlig vil fatte vedtak for tiltaket med mulig vilkår for å bringe funksjonaliteten i tråd med krav i NVF.» RME mener det er uklart hvordan dette vil fungere i praksis og hvilke type krav systemansvarlig vil stille i etterkant, da endringen allerede er gjennomført og anlegget er satt i drift. I tillegg skriver systemansvarlig at systemansvarlig skal informeres om tilfeller der konsesjonær gjør endringer på grunn av havari og feil, men det er ikke presisert når systemansvarlig skal motta informasjonen.

§ 17 Samordning av driftsstanser

Systemansvarlig oppdaget at de hadde gjort en feil i versjonen av retningslinjer for fos § 17 første ledd som ble sendt på høring og som ble sendt til RME for godkjenning 26. mars 2021. Vi har mottatt en oppdatert versjon av retningslinjene til § 17 samt et brev som forklarer behovet for endringen. Oppdateringen gjelder to avsnitt i retningslinjer for fos § 17 første ledd som omhandler hvilke driftsstanser som skal rapporteres til systemansvarlig. Systemansvarlig skriver i brev 3. juni 2021 at oppdateringene er lagt frem for relevante aktører, og systemansvarlig har fått bekreftet at de er innforstått med endringene og at endringene er i tråd med hvordan de i dag melder inn driftsstanser.

RME godkjenner endringen selv om den ikke har vært på offentlig høring. Endringen er i tråd med den opprinnelige intensjonen og dagens praksis. Vi oppfatter også at aktørene som er berørt av en endring, har blitt hørt. Slik vi forstår det, er det ingen innvendinger mot endringen, og endringen innebærer heller ingen realitetsendring for berørte aktører.

§ 20 Vern og reléplanlegging

I teksten som er flyttet til andre ledd skriver systemansvarlig at dere forutsetter at konsesjonæren til enhver tid oppfyller kravene til vernfunksjonalitet som er beskrevet i NVF². RME vil presisere at konsesjonærene ikke er forpliktet til å følge krav beskrevet i NVF, men at de er pliktet til å følge de krav som er fastsatt i vedtak fra systemansvarlig. RME ber systemansvarlig rette opp i dette ved neste endring av retningslinjene. RME mener samtidig at systemansvarlig bør gå gjennom retningslinjene og endre eventuelle lignende beskrivelser for andre bestemmelser.

RMEs beslutning

RME godkjenner retningslinjene, men med forbehold om at Statnett som systemansvarlig oppdaterer retningslinjene i henhold til våre kommentarer ved neste endring av retningslinjene.

Med hilsen

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Urd Sira
førstekonsulent

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

STATNETT SF v/Adele Moen Slotsvik
STATNETT SF v/Hans Olav Ween
STATNETT SF v/Henri Sundell

² Nasjonal Veileder for Funksjonskrav i kraftsystemet

